

§ 5**Socialnämnden**

Anmällda ärenden ur socialnämndens föredragningslista till sammanträdet den 13 december 2016.

Socialnämndens föredragningslista

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av denna.

Ärende 5

Reviderat program för kvalitetsutveckling

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Dnr 1.7.1-402/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Rådets uttalande

Rådet instämmer enhälligt med förvaltningens svar på remissen.

Ärende 6

Ny översiktsplan för Stockholm

Svar på remiss från stadsbyggnadsnämnden

Dnr 1.6.1-704/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Rådets uttalande

Rådet instämmer med förvaltningens svar på remissen och vill därutöver anföra.

Översiktsplanen är ett viktigt mål- och styrdokument som påverkar många områden. Det är viktigt att planen belyser de aspekter av stadsplanering som rör tillgänglighet och delaktighet för alla. Rådet efterfrågar ett funktionshindersperspektiv. Personer med olika typer av funktionsnedsättningar ska ha samma rätt till delaktighet som alla stockholmare. Man kan därför även tala om ett funktionsrättsperspektiv.

Avsnitt 1 Inledning

I det inledande avsnittet betonas tillgänglighet i regionen. Rådet betonar vikten av att alla i Stockholm ska kunna färdas både inom och mellan olika delar av staden. Goda förbindelser gäller inte enbart utbyggnaden av olika trafikslag utan även hur dessa utformas. Rådet betonar även att till kollektivtrafik räknas färdtjänst och när man talar om tillgänglighet och en välfungerande kollektivtrafik ska det inkludera färdtjänst.

Avsnitt 2 Mål för stadsbyggandet

Rådet ser positivt på stadens ambition att bygga fler bostäder och funktionella lokaler för olika ändamål. När man skriver om målet ”en stad där alla kan bo” och att ha en ”hög tillgänglighet” är det viktigt att uppmärksamma personer med funktionsnedsättning.

Det är positivt att staden eftersträvar mångfald vid byggandet av nya bostäder. Detta gäller fastighetsstruktur, upplåtelseformer med mera. Rådet vill rikta fokus på stadens mål att fem procent av ny- och ombyggnation av bostäder ska vara anpassade för personer med funktionsnedsättning. Samtidigt är det viktigt att bostäderna inte bara är lämpliga utan också att hyreskostnaden är acceptabel. Idag är kostnaden för en lägenhet ofta orimligt hög som gör att en potentiell hyresgäst med funktionsnedsättning tvingas tacka nej av ekonomiska skäl.

Det är även viktigt att stockholmare upplever trygghet i bostadsområden och i andra delar av stadsmiljön såsom grönområden. Personer med funktionsnedsättning är extra utsatta och stadens egna trygghetsmätningar visar att många upplever otrygghet i offentliga/olika miljöer.

Avsnitt 3 Utbyggnadsstrategi

När staden planerar nya projekt inom olika områden är det viktigt att detta sker i nära dialog med olika parter inte minst stockholmarna själva. Detta omfattar även de organisationer som företräder olika intressen. Rådet anser att organisationerna ska inkluderas redan på ett tidigt stadium i planerings- och beslutsprocesser så att de får faktiska möjligheter att påverka. Möjligheten att inkluderas gäller generellt och i samband med specifika projekt, nya områden, kommunikationer eller anläggningar av olika slag.

Avsnitt 4 Allmänna intressen

Stockholm är en snabbt växande region. Antalet invånare har ökat med en tredjedel sedan millennieskiftet. Bristen på bostäder är påtaglig. Detta gäller i allmänhet, men kanske i synnerhet, för personer med behov av anpassat boende. En medveten satsning på lämpliga bostäder för samtliga invånare krävs. Planen betonar att det finns ”goda förutsättningar att nå de högt ställda bostadsmålen”. Rådet ställer sig frågande till detta. Exempelvis har femprocentsmålet för anpassade bostäder varit synnerligen svårt att uppnå. Om staden ska nå upp till sina egna målsättningar ställs stora krav på planering och genomförande av ny- och ombyggnationer. Detta gäller såväl kvantitativt som kvalitativt.

Det måste inte bara byggas tillräckligt antal bostäder. De ska även motsvara de faktiska behov som olika stockholmare har.

Näringsliv och kompetensförsörjning

Översiktsplanen betonar vikten av tillgång inte bara på arbeten, utan även tillgången till kvalificerad arbetskraft. Det är rådets erfarenhet att det finns en betydande outnyttjad kompetensresurs bland personer med olika typer av funktionsnedsättning. Många har utbildning eller andra värdefulla kunskaper och färdigheter som inte tas tillvara på arbetsmarknaden idag. Detta gäller både bland offentliga och enskilda verksamheter. Staden bör arbeta för att fler personer med funktionsnedsättning anställs och att den enskilde får arbete i nivå med sin faktiska kompetens. Så långt det är möjligt bör anställningarna vara reguljära det vill säga utan exempelvis särskilt lönestöd.

Planen berör även handel, turism och besöksnäring. Det är viktigt att såväl handelsplatser som kommunikationer, hotell och allmänna anläggningar är tillgängliga för alla invånare. I detta avsnitt vill rådet lyfta fram skola och utbildningsväsende. Det är viktigt att såväl förskola som skola erbjuder goda och tillgängliga miljöer för elever och personal. En bra utbildning för alla handlar inte bara om form för och innehåll i undervisningen. Det är även avgörande hur de lärande miljöerna utformas.

En socialt sammanhållen stad

Rådet ser mycket positivt på målet att staden ska vara socialt sammanhållen. Idag råder segregation. Stockholm är delat såväl geografiskt/rumsligt som socialt. Det är angeläget att staden med olika medel försöker motverka och överbrygga dessa skillnader.

Många personer med funktionsnedsättning lever under knappa ekonomiska omständigheter och många har en svag social ställning med bristande eller obefintliga nätverk. En sammanhållen stad med olika typer av bebyggelse, upplåtelseformer för bostäder med mera är en del i strävan att skapa möten mellan olika individer och grupper. Arbetsplatser, handel och service samt områden och anläggningar för rekreation och fritid ska finnas tillgänglig inom rimligt avstånd för alla invånare.

Det ska vara enkelt att förflytta sig och att orientera sig både inom och mellan olika delar av staden. Detta gäller inte minst för personer med olika typer av funktionsnedsättning, synliga som osynliga.

På sidan 55 i översiktsplanen lyfts särskilt barn och äldre fram vilket är positivt. Det vore dock önskvärt att även personer med funktionsnedsättning omnämns särskilt i denna del eftersom det är stockholmare som är i en mycket utsatt situation och bör därför prioriteras.

Rådet önskar ett särskilt avsnitt i översiktsplanen med ett funktionshindersperspektiv liksom fokus på situationen för personer med olika funktionsnedsättningar. I detta sammanhang vill rådet även framföra att det skulle behövas ett närmare samarbete mellan olika förvaltningar, facknämnder och stadsdelsnämnder. Nuvarande arbete sker i hög grad i ”stuprör” där verksamheterna verkar fristående från varandra. Det är det gemensamma rådets uppfattning att det krävs en helhetssyn och en närmare samverkan mellan stadens olika enheter.

Trafik och mobilitet

I detta avsnitt betonas tillgänglighet, miljö- och hållbarhet. Man lyfter fram gång- och cykeltrafikanter som särskilt viktiga. Detta är i och för sig angeläget men man får inte bortse ifrån att det finns ett betydande antal stockholmare som inte kan förflytta sig på detta sätt. Många är beroende av andra färdssätt som bil eller färdtjänst. Staden måste uppmärksamma framkomligheten för alla.

När trafik, kommunikationer och transportvägar planeras måste framkomligheten beaktas för personer med nedsatt rörelseförmåga, personer som på grund av ålder eller tillfällig eller mer varaktiga ohälsa har särskilda behov vid förflyttningar samt för personer med nedsatt syn eller som är blinda som har behov av åtgärder i den fysiska miljön. Väg- och parkeringsutrymme måste finnas, och ledstråk eller andra anpassningar som är en förutsättning för orientering och förflyttning, så att personer med funktionsnedsättning har samma möjligheter som andra att ta sig exempelvis till och från sin bostad, till sitt arbete/studier, till handel och fritidsområden.

Kulturliv, idrott och rekreation

Rådet betonar vikten av tillgänglighet för alla invånare till kultur, idrott och rekreationsområden. Detta är av största vikt för hälsa och livskvalitet. Fysisk aktivitet liksom kulturella upplevelser är avgörande för ett gott liv.

Avslutande kommentarer

Personer med olika typer av funktionsnedsättning har inte bara sämre ekonomi, lägre arbetsmarknadsdeltagande och sämre livsvillkor i övrigt. De har även påtagligt sämre hälsa och upplevd livskvalitet. Staden bör medvetet satsa på bättre tillgång till boende, jobb och en meningsfull fritid för alla.

Slutligen vill rådet lyfta fram vikten av tillgängligheten till stöd och service och till jämlik hälso- och sjukvård för samtliga invånare. Stockholm har ambitionen att erbjuda sina invånare goda livsmiljöer och levnadsvillkor. En stad som är tillgänglig och där alla stockholmare upplever delaktighet och trygghet är bättre för alla.

Ärende 7

Upprättelse för barnbrudar i Stockholm, motion (2016:85)
Svar på remiss från kommunstyrelsen
Dnr 1.7.1-518/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Veronica Wolgast Karlsberg redogör för ärendet och besvarar rådets frågor.

Ärende 8

Samlat grepp om stadens arbete med tolkning
Svar på remiss från kommunstyrelsen
Dnr 1.7.1-513/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Rådets uttalande

Rådet sätter värde på att tolkning uppmärksammas. Utöver tolkning mellan språk torde formuleringen ”ett samlat grepp” även omfatta teckenspråkstolkning samt syntolkning.

Ärende 9

Vision 2040 – Ett Stockholm för alla
Svar på remiss från kommunstyrelsen
Dnr 1.7.1-740/2016

Rådets uttalande

”Vision 2040 – Ett Stockholm för alla” är ett måldokument som ska ligga till grund för olika viktiga beslut i staden. Rådet konstaterar att frågor om delaktighet och tillgänglighet i stort sett

saknas i ärendet. Ett funktionshinderperspektiv samt ett äldreperspektiv krävs i dokumentet. Rådet finner det anmärkningsvärt att organisationer och rådgivande organ med flera inte har fått tillfälle att vara med i beredningsprocessen. Funktionshindersorganisationerna liksom råden för funktionshinderfrågor representerar kompetens som är av stort värde då denna typ av dokument ska utformas. Det ligger i alla parter intresse att dessa kunskaper och erfarenheter tas tillvara tidigt i utrednings- och arbetsprocessen.

Ärende 11

Verksamhetsplan för socialnämnden år 2017

Dnr 1.3.1-585/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Gillis Hammar informerar om innehållet i ärendet som bygger på kommunfullmäktiges uppdrag till socialnämnden som fastslagits i i stadens budget för år 2017. År 2017 utmärks av två stora processer. Den ena handlar om omställningen av boenden för ensamkommande barn som beror på att antalet som söker asyl har minskat och ett nytt ersättningssystem som träder i kraft i juli 2017. Den andra rör mottagandet av nyanlända.

Ordföranden Nils Duwähl (DHR) tackar för den intressanta informationen.

Ärende 13

Redovisning av planerade aktiviteter i Stockholms stad inom

Uppdrag Psykisk hälsa

Dnr 1.5.4-666/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Rådet bjuder in berörda tjänstemän för att informera om sitt uppdrag och samverkan med olika aktörer och samarbetspartners.

Rådets uttalande

Rådet tycker att det är oroväckande att psykisk ohälsa är så vanligt förekommande och verkar ständigt öka inom målgruppen personer med funktionsnedsättning. Allt fler sjukskrivningar beror på psykiska besvär och leder ofta till isolering, utanförskap och en utsatt social och ekonomisk situation.

Det är positivt att staden aktivt satsar på olika projekt för att främja den psykiska hälsan bland invånarna. ”Psykisk hälsa är mer än frånvaron av psykisk ohälsa” (handlingsplanen sid 3). En tydlig strategi baserad på behovsinventeringar är nödvändig. Rådet bedömer att den framlagda handlingsplanen i allt väsentligt uppfyller denna ambition. Särskilt positivt är det att planen betonar förebyggande insatser och samverkan mellan olika aktörer.

Personer med olika typer av funktionsnedsättningar löper större risk än andra att drabbas av psykisk ohälsa. Även om den primära funktionsnedsättningen är av annan typ exempelvis nedsatt rörelseförmåga, nedsatt syn eller hörsel, smärta etcetera kan psykisk ohälsa bli en konsekvens. Problemen underhåller sedan varandra i en ond cirkel eller nedåtgående spiral. Särskilda insatser kan krävas för att uppmärksamma och åtgärda detta i ett tidigt skede.

Ärende 15

Slutrapport Sociala insatsgrupper (SIG) för unga vuxna 19-29 år för 2016

Samanställning av fördelning av medel samt stadsdelsförvaltningars delrapporter

Dnr 1.2.2-1/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Ärende 16

Barn som upplevt våld – Socialtjänstinspektörernas kvalitetsgranskning

Dnr 3.4.1-357/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Rådets uttalande

Rådet tycker det är positivt att staden särskilt uppmärksammar och vidtar åtgärder med anledning av våld i nära relationer.

Det kan vara mycket traumatiskt att bevittna våldshandlingar av olika slag, i synnerhet om offer och/eller gärningspersoner är närstående. Barn är givetvis extra känslig och utsatta. De är både praktiskt och känslomässigt beroende av sina föräldrar, vårdnadshavare och motsvarande.

Ärendet innehåller inget om funktionshinderperspektiv. Personer med olika typer av funktionsnedsättningar är givetvis också föräldrar, och det finns barn med funktionsnedsättning som upplever våld i sin omedelbara närhet. Detta skapar en dubbel utsatthet som bör uppmärksammas i framtida arbete mot våld i nära relationer.

Ärende 18

Revidering av riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd

Dnr 3.1.1-596/2015

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Veronica Wolgast Karlberg redogör för ärendet som bland annat lyfter fram en revidering av avsnittet som berör utländska medborgare. Avsnittet har förtydligats gällande bistånd till papperslösa barn. Implementering av arbetet med barnperspektiv och barnkonsekvensanalys fortsätter.

Rådets uttalande

Rådet instämmer med förvaltningens förslag till revidering av riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd.

§ 7

Äldrenämnden

Anmälda ärenden ur äldrenämndens föredragningslista till sammanträdet den 13 december 2016.

Äldrenämndens föredragningslista

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av denna.

Ärende 7

Verksamhetsplan 2017 för äldrenämnden

Dnr 122-761/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Ann-Christine Hansson informerar om innehållet i ärendet som bygger på kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden i stadens budget för år 2017. Den 1 januari 2017 får förvaltningen en ny organisation. Arbetet med att utveckla hemtjänsten fortsätter och under året kommer riktlinjerna att revideras. Rådet ställer frågan om rådets kompetens kan tillvaratas i revideringsarbetet.